

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2021/693
ze dne 28. dubna 2021,
kterým se zavádí program Spravedlnost a zrušuje nařízení (EU) č. 1382/2013

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 81 odst. 1 a 2 a čl. 82 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle článku 2 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) je Unie založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů. Článek 3 Smlouvy o EU dále rozvádí, že cílem Unie je podporovat mír, své hodnoty a blahobyt svých obyvatel a že Unie respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví. Tyto hodnoty jsou dále potvrzeny a vyjádřeny v právech, svobodách a zásadách zakotvených v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- (2) Je naprosto nezbytné i nadále uvedená práva a hodnoty aktivně kultivovat, chránit, prosazovat, posilovat a sdílet mezi občany a obyvateli a musí zůstat středobodem projektu Unie vzhledem k tomu, že zhoršení ochrany těchto práv a hodnot v kterémkoli členském státě může mít nepříznivý dopad na Unii jako celek. Proto je třeba v souhrnném rozpočtu Unie stanovit nový Fond pro spravedlnost, práva a hodnoty, který bude zahrnovat program Občané, rovnost, práva a hodnoty zavedený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/692 ⁽³⁾ a program Spravedlnost. V době, kdy evropské společnosti čelí extremismu, radikalismu a rozkolům a kdy se neustále zmenšuje prostor pro nezávislou občanskou společnost, je nanejvýš důležité prosazovat, posilovat a bránit spravedlnost, práva a hodnoty Unie, tedy úctu k lidské důstojnosti, svobodu, demokracii, rovnost, právní stát

⁽¹⁾ Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 178.

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 17. dubna 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a postoj Rady v prvním čtení ze dne 19. dubna 2021 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku). Postoj Evropského parlamentu ze dne 28. dubna 2021 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program Občané, rovnost, práva a hodnoty a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 1381/2013 a nařízení Rady (EU) č. 390/2014 (viz strana 1 v tomto čísle Úředního věstníku).

a dodržování lidských práv. Bude to mít zásadní a bezprostřední dopad na politický, sociální, kulturní a hospodářský život v Unii. Program Spravedlnost (dále jen „program“) bude jako součást nového Fondu pro spravedlnost, právo a hodnoty v souladu s programem Spravedlnost na období 2014–2020, zavedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1382/2013 ⁽⁴⁾, i nadále podporovat další rozvoj unijního prostoru práva založeného na právním státě, nezávislosti a nestrannosti soudnictví, na vzájemném uznávání a vzájemné důvěře, přístupu ke spravedlnosti a přeshraniční spolupráci. Program Občané, rovnost, práva a hodnoty spojí dohromady program Práva, rovnost a občanství na období 2014 až 2020, zavedený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1381/2013 ⁽⁵⁾, a program Evropa pro občany zavedený nařízením Rady (EU) č. 390/2014 ⁽⁶⁾.

- (3) Program by měl být zaveden na období sedmi let s cílem sladit jeho trvání s dobou trvání víceletého finančního rámce stanoveného v nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾.
- (4) Fond pro spravedlnost, práva a hodnoty a jeho dva základní programy financování se budou zaměřovat na osoby a subjekty, které přispívají k tomu, aby naše společné hodnoty a naše bohatá rozmanitost, jakož i práva a rovnost byly živoucí a dynamické. Konečným cílem je podpořit a zachovat právem se řídící, spravedlivou, otevřenou, pluralitní a demokratickou společnost podporující začlenění. To zahrnuje dynamickou a posílenou občanskou společnost jako klíčovou zúčastněnou stranu podnětující demokratickou, občanskou a společenskou účast obyvatel a kultivující bohatou rozmanitost evropské společnosti na základě našich společných hodnot, historie a paměti. Článek 11 Smlouvy o EU vyžaduje, aby orgány Unie vedly otevřený, transparentní a pravidelný dialog s občanskou společností a dávaly vhodnými způsoby občanům a reprezentativním sdružením možnost projevit a veřejně vyměňovat své názory na všechny oblasti činnosti Unie.
- (5) Smlouva o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) stanoví vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva při respektování základních práv a různých právních systémů a tradic členských států. Základním předpokladem pro zachování všech práv a povinností zakotvených ve Smlouvách a pro získání důvěry lidí v Unii je dodržování a prosazování právního státu, základních práv a demokracie v celé Unii. Způsob, jakým je zásada právního státu uplatňována v jednotlivých členských státech, má zásadní význam pro zachování vzájemné důvěry mezi členskými státy a jejich právními systémy. Za tímto účelem by měla Unie přijmout opatření k rozvoji justiční spolupráce v občanských a trestních věcech. Při dalším rozvíjení evropského prostoru práva by kromě solidarity, účinného přístupu ke spravedlnosti pro všechny, právního státu, demokracie a dobře fungujícího nezávislého systému soudnictví měly být zajištěny a na všech úrovních podporovány dodržování základních práv a obecných zásad a hodnot, jako jsou zákaz diskriminace a rovné zacházení na základě všech důvodů uvedených v článku 21 Listiny.
- (6) Financování by mělo zůstat jedním z hlavních nástrojů úspěšného provádění ambiciózních cílů stanovených Smlouvami. Za účelem usnadnění plánování a provádění těchto cílů je kromě jiných opatření zcela zásadní flexibilní a účinný program Spravedlnost. Program je třeba provádět uživatelsky vstřícným způsobem, například prostřednictvím uživatelsky vstřícného postupu podávání žádostí a vykazování, a měl by se zaměřit na vyvážené zeměpisné pokrytí. Zvláštní pozornost by měla být věnována dostupnosti programu všem typům příjemců. V rámci finančního krytí programu by měla být při přidělování finančních prostředků mezi specifické cíle zachována určitá flexibilita. Flexibilní rozpětí by mělo být přednostně určeno pro akce, které podporují prosazování právního státu.
- (7) K zajištění postupného vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva pro všechny má Unie přijímat opatření týkající se justiční spolupráce v občanských a trestních věcech založené na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí, což je již od zasedání Evropské rady v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 základním kamenem justiční spolupráce v rámci Unie. Vzájemné uznávání vyžaduje vysokou úroveň vzájemné důvěry mezi členskými státy. S cílem usnadnění vzájemného uznávání a podpory vzájemné důvěry byla v několika oblastech již

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1382/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se zavádí program Spravedlnost na období 2014 až 2020 (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 73).

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1381/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se zavádí program Práva, rovnost a občanství na období 2014 až 2020 (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 62).

⁽⁶⁾ Nařízení Rady (EU) č. 390/2014 ze dne 14. dubna 2014, kterým se zavádí program „Evropa pro občany“ na období 2014–2020 (Úř. věst. L 115, 17.4.2014, s. 3).

⁽⁷⁾ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 431, 22.12.2020, s. 11).

přijata opatření na sblížení právních předpisů členských států. Dobře fungující prostor práva, v němž jsou odstraněny překážky bránící přeshraničním soudním řízením a přístupem ke spravedlnosti v přeshraničních situacích je rovněž klíčový pro zajištění hospodářského růstu a další integrace. Zároveň jsou nezbytné řádně fungující evropský prostor práva, zahrnující efektivní, nezávislé a vysoce kvalitní vnitrostátní právní systémy, jakož i větší stupeň vzájemné důvěry, má-li vzkvétat vnitřní trh a mají-li se posílit společné hodnoty Unie.

- (8) Přístup ke spravedlnosti by měl zahrnovat zejména přístup k soudům, k alternativním metodám řešení sporů a k osobám zastávajícím veřejnou funkci, které jsou podle zákona povinny poskytovat stranám nezávislé a nestranné právní poradenství.
- (9) Důsledné dodržování zásad právního státu a jejich prosazování je zásadní pro vysokou úroveň vzájemné důvěry v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, a zejména pro účinnou justiční spolupráci v občanských a trestních věcech, která je založena na vzájemném uznávání. Právní stát je jednou ze společných hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU a zásada účinné právní ochrany stanovená v čl. 19 odst. 1 Smlouvy o EU a článku 47 Listiny je konkrétním vyjádřením zásad právního státu. Prosazování právního státu podporou úsilí o zlepšení nezávislosti, transparentnosti, odpovědnosti, kvality a účinnosti vnitrostátních systémů soudnictví posiluje vzájemnou důvěru, která je nezbytná pro justiční spolupráci v občanských a trestních věcech. Nezávislost a nestrannost soudů je jedním z podstatných prvků práva na spravedlivý proces a jsou klíčové pro ochranu evropských hodnot. Existence účinných soudních systémů s přiměřenými lhůtami pro řízení navíc poskytuje právní jistotu všem zúčastněným stranám.
- (10) Podle čl. 81 odst. 2 písm. h) a čl. 82 odst. 1 písm. c) Smlouvy o fungování EU má Unie podporovat další vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců jako způsob rozvoje justiční spolupráce v občanských a trestních věcech založené na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí. Poskytování dalšího vzdělávání justičním odborníkům je důležitým nástrojem pro prohlubování společného chápání toho, jak nejlépe provádět a dodržovat zásady právního státu a základní práva. Přispívá k vytvoření evropského prostoru práva vytvořením společné právní kultury mezi justičními odborníky členských států. Je zásadní zajistit nediskriminační, správné, soudržné a jednotné uplatňování práva v Unii a vzájemnou důvěru a porozumění mezi justičními odborníky v přeshraničních řízeních. Vzdělávací činnosti podporované tímto programem by měly být založeny na řádném posouzení vzdělávacích potřeb, využívat nejmodernější metodiku vzdělávání, zahrnovat přeshraniční akce zapojující justiční odborníky z různých členských států, sestávat z aktivního učení a prvků pro vytváření sítí a být udržitelné. Tyto aktivity by měly zahrnovat vzdělávání v oblasti právní terminologie, občanského a trestního práva a základních práv a v oblasti vzájemného uznávání, jakož i procesních záruk. Měly by rovněž zahrnovat školení určená soudcům, právníkům a státním zástupcům o problémech a překážkách, s nimiž se potýkají osoby, které často čelí diskriminaci nebo se nacházejí ve zranitelné situaci, jako jsou ženy, děti, menšiny, LGBTIQ osoby, osoby se zdravotním postižením a oběti genderově podmíněného násilí, domácího násilí nebo násilí v intimních vztazích a jiných forem interpersonálního násilí. Do organizace těchto školení by měly být přímo zapojeny organizace zastupující nebo podporující uvedené osoby a pokud možno i samy uvedené osoby. Vzhledem ke skutečnosti, že ženy jsou nedostatečně zastoupeny na nejvyšších pozicích v soudnictví, měly by být soudkyně, státní zástupkyně a ženy v jiných právnických profesích motivovány k účasti na těchto vzdělávacích činnostech.
- (11) Pro účely tohoto nařízení by pojem „soudci a soudní zaměstnanci“ měl být vykládán široce tak, aby zahrnoval soudce, státní zástupce, soudní úředníky a úředníky státních zastupitelství, jakož i jiné justiční odborníky spojené se soudnictvím nebo jinak se podílející na soudní správě, bez ohledu na jejich definici podle vnitrostátního práva, právní status nebo vnitřní organizaci, jako jsou advokáti, notáři, soudní vykonavatelé, pracovníci donucovacích orgánů, konkurzní správci, zprostředkovatelé, soudní tlumočníci a překladatelé, soudní znalci, vězeňský personál a probační úředníci.

- (12) Na justičním vzdělávání se mohou podílet různí aktéři, jako jsou právní, justiční a správní orgány členských států, akademické instituce, vnitrostátní subjekty odpovědné za justiční vzdělávání, organizace nebo sítě poskytující vzdělávání na evropské úrovni či sítě soudních koordinátorů práva Unie. Orgány a subjekty sledující cíl obecného evropského zájmu v oblasti vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců, jako jsou Evropská síť pro justiční vzdělávání (EJTN), Akademie evropského práva (ERA), Evropská síť rad pro justici (ENCJ), Sdružení státních rad a nejvyšších správních soudů Evropské unie (ACA-Europe), Síť předsedů nejvyšších soudů Evropské unie (EUSJRC) a Evropský institut veřejné správy (EIPA), i nadále plní svou úlohu programů se skutečně evropským rozměrem pro soudce a soudní zaměstnance, a těmto orgánům nebo subjektům by tudíž mohla být poskytována přiměřená finanční podpora v souladu s postupy a kritérii stanovenými v pracovních programech přijatých Komisí podle tohoto nařízení.
- (13) Program by měl podporovat roční pracovní program sítě EJTN, což je zásadní aktér v oblasti justičního vzdělávání. EJTN se nachází ve výjimečné situaci, neboť jde o jedinou síť na úrovni Unie sdružující subjekty justičního vzdělávání členských států. Má jedinečné postavení pro organizování výměn nových i zkušených soudců a státních zástupců mezi všemi členskými státy a pro koordinaci činnosti vnitrostátních subjektů justičního vzdělávání, pokud jde o organizování vzdělávacích činností o právu Unie a propagaci osvědčených vzdělávacích postupů. EJTN je rovněž poskytovatelem vzdělávacích činností vynikající kvality poskytovaných nákladově efektivním způsobem na úrovni Unie. Mimoto zahrnuje rovněž subjekty justičního vzdělávání kandidátských zemí jako pozorovatelů. Výroční zpráva sítě EJTN by měla zahrnovat informace o poskytnutém dalším vzdělávání, rozčleněné mimo jiné podle kategorie zaměstnanců.
- (14) Opatření v rámci tohoto programu by měla podporovat posílené vzájemné uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí v občanských a trestních věcech, vzájemnou důvěru mezi členskými státy a nezbytné sblížení právních předpisů, které usnadní spolupráci mezi všemi příslušnými orgány, a to i pomocí elektronických prostředků. Program by měl rovněž podporovat soudní ochranu práv jednotlivce v občanských a obchodních věcech. Měl by rovněž prosazovat větší konvergenci v občanském právu, která pomůže odstranit překážky bránící uspokojivému a účinnému fungování soudních a mimosoudních řízení výhodnému pro všechny účastníky občanskoprávního sporu. V neposlední řadě by měl program za účelem podpory účinného prosazování a praktického uplatňování práva Unie upravujícího justiční spolupráci v občanských věcech podporovat fungování Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci vytvořené rozhodnutím Rady 2001/470/ES⁽⁸⁾. V trestních věcech by měl program pomáhat podporovat a provádět pravidla a postupy pro zajištění uznávání rozsudků a rozhodnutí v celé Unii. Měl by usnadňovat spolupráci a přispívat k odstraňování překážek, které brání účinné spolupráci a vzájemné důvěře. Program by měl rovněž přispívat ke zlepšení přístupu ke spravedlnosti, a to prosazováním a podporou práv obětí trestných činů, jakož i procesních práv podezřelých a obviněných osob v trestním řízení.
- (15) Podle článku 3 Smlouvy o EU, článku 24 Listiny a Úmluvy OSN o právech dítěte by měl program podporovat ochranu práv dítěte a začlenit prosazování práv dítěte při provádění všech jeho akcí. Za tímto účelem by měla být zvláštní pozornost věnována opatřením na ochranu práv dítěte v občanském a trestním právu, včetně ochrany dětí doprovázejících rodiče ve vazbě, dětí, jejichž rodiče jsou ve vězení, a dětí, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení.
- (16) Program Spravedlnost na období 2014–2020 umožňoval poskytování vzdělávacích činností o právu Unie, zejména o působnosti a uplatňování Listiny, zaměřené na soudce a soudní zaměstnance. Ve svých závěrech ze dne 12. října 2017 o uplatňování Listiny v roce 2016 Rada připomněla, jak je důležité zvyšovat povědomí o uplatňování Listiny na úrovni členských států i na úrovni Unie, a to i mezi tvůrci politik, právními odborníky a samotnými nositeli těchto práv. Proto je za účelem začleňování základních práv konzistentním způsobem nutné rozšířit finanční podporu na činnosti věnované zvyšování povědomí pro jiné orgány veřejné moci, než jsou justiční orgány a právní odborníci.

⁽⁸⁾ Rozhodnutí Rady 2001/470/ES ze dne 28. května 2001 o vytvoření Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci (Úř. věst. L 174, 27.6.2001, s. 25).

- (17) Podle článku 67 Smlouvy o fungování EU má Unie tvořit prostor svobody, bezpečnosti a práva při respektování základních práv. V tomto ohledu je zásadní nediskriminační přístup ke spravedlnosti pro všechny. Za účelem usnadnění účinného přístupu ke spravedlnosti a s cílem podpořit vzájemnou důvěru, která je nezbytná pro uspokojivé fungování prostoru svobody, bezpečnosti a práva, je nutné rozšířit finanční podporu na činnosti na celostátní, regionální a místní úrovni jiných orgánů, než jsou justiční orgány, právních odborníků, a organizací občanské společnosti, které přispívají k těmto cílům. Měly by být podporovány zejména činnosti usnadňující účinný a rovný přístup ke spravedlnosti osobám, které často čelí diskriminaci nebo se nacházejí ve zranitelné situaci. Je důležité podporovat advokační činnosti organizací občanské společnosti, jako je vytváření sítí, strategické vedení soudních sporů, vedení kampaní, komunikace, a další dohledové činnosti. V této souvislosti mají významnou úlohu rovněž justiční odborníci spojení se soudnictvím a pracující pro organizace občanské společnosti.
- (18) V souladu s články 8 a 10 Smlouvy o fungování EU by měl tento program ve všech svých činnostech podporovat uplatňování hlediska genderové rovnosti a zákazu diskriminace. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením potvrzuje rovněž právo na plnou právní způsobilost a na přístup ke spravedlnosti pro osoby se zdravotním postižením. V průběžném a závěrečném hodnocení programu by měly být vyhodnoceny dopady na genderovou rovnost s cílem posoudit, v jakém rozsahu program přispívá ke genderové rovnosti, a zda program nemá na genderovou rovnost nezamýšlené negativní dopady, a to v souladu s bodem 16 interinstitucionální dohody ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázi, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (*) (dále jen „interinstitucionální dohoda ze dne 16. prosince 2020“). V této souvislosti, a s ohledem na rozdílnou povahu a rozsah činností specifických cílů programu bude důležité, aby byly jednotlivé údaje shromážděné předkladateli projektů pokud možno rozčleněny podle pohlaví. Je rovněž důležité poskytnout žadatelům informace o tom, jak zohledňovat genderovou rovnost, včetně informací o využívání nástrojů pro uplatňování hlediska genderové rovnosti, jako je v nezbytných případech sestavování rozpočtu s ohledem na gender a posuzování dopadů na genderovou rovnost. Při konzultacích s odborníky a zúčastněnými stranami je třeba zohledňovat vyvážené genderové zastoupení.
- (19) Program by měl ve všech svých činnostech v příslušných případech rovněž podporovat a chránit práva obětí v občanských i trestních věcech. Za tímto účelem by měla být věnována zvláštní pozornost lepšímu provádění různých unijních nástrojů na ochranu obětí a koordinaci mezi nimi, jakož i akcím zaměřeným na výměnu osvědčených postupů mezi soudy a právními odborníky, kteří se zabývají případy násilí. Program by měl rovněž podporovat zlepšování znalostí a využívání nástrojů hromadné žaloby.
- (20) Akce, na něž se program vztahuje, by měly přispívat k vytvoření evropského prostoru práva, podpoře nezávislosti a účinnosti právního systému, zvyšování přeshraniční spolupráce a vytváření sítí, posilování vzájemné důvěry mezi soudními orgány jednotlivých členských států a k dosažení správného, soudržného a jednotného uplatňování práva Unie. Financované činnosti by rovněž měly přispět ke společnému chápání hodnot Unie a právního státu, k lepší znalosti práva a politik Unie, ke sdílení poznatků a osvědčených postupů při používání nástrojů justiční spolupráce ze strany všech dotčených zúčastněných stran, jakož i k rozšíření a podpoře interoperabilních digitálních řešení posilujících hladkou a účinnou přeshraniční spolupráci, a měla by poskytovat spolehlivý analytický základ pro podporu rozvoje, vymáhání a řádného pochopení a provádění práva a politik Unie. Zásah Unie umožní, aby byly tyto akce prováděny jednotně v rámci celé Unie, a přináší úspory z rozsahu. Kromě toho může Unie lépe než členské státy reagovat na přeshraniční situace a poskytnout evropskou platformu pro vzájemné čerpání zkušeností a sdílení osvědčených postupů.
- (21) Program by měl rovněž přispívat k prohloubení spolupráce mezi členskými státy v případech, kdy má právo Unie větší rozměr, s přihlédnutím k vnějším dopadům, s cílem zlepšit přístup ke spravedlnosti a usnadňovat řešení soudních a procesních problémů.

(*) Úř. věst. L 4331, 22.12.2020, s. 28.

- (22) Komise by měla zajistit celkový soulad, doplňkovost a synergie s prací institucí a jiných subjektů Unie, zejména s Agenturou Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust), Agenturou Evropské unie pro základní práva (FRA), Agenturou Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) a Úřadem evropského veřejného žalobce, a měla by zhodnotit práci dalších vnitrostátních a mezinárodních aktérů v oblastech, na něž se program vztahuje.
- (23) Za účelem zajištění účinného přidělování finančních prostředků ze souhrnného rozpočtu Unie je nezbytné zajistit, aby všechny akce prováděné v rámci programu měly přidanou hodnotu Unie, doplňovaly akce členských států a byly v souladu s jinými akcemi Unie. Je třeba usilovat o soulad, doplňkovost a synergie mezi programy financování, které podporují vzájemně úzce propojené související oblasti politiky, a to zejména s programem Občané, rovnost, práva a hodnoty a s Programem pro jednotný trh zavedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/690⁽¹⁰⁾, s programy v oblasti správy hranic a bezpečností, zejména Azylovým, migračním a integračním fondem a Fondem pro vnitřní bezpečnost, s programy v oblasti strategické infrastruktury, zejména programem Digitální Evropa zavedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694⁽¹¹⁾, s programem Erasmus+ zavedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) XXXX/XXXX⁽¹²⁾, rámcovým programem Horizont Evropa zavedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695⁽¹³⁾, s nástrojem předvstupní pomoci a programem LIFE zavedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) XXXX/XXXX⁽¹⁴⁾.
- (24) Toto nařízení stanoví pro celou dobu trvání programu finanční krytí, které má v ročním rozpočtovém procesu pro Evropský parlament a Radu představovat hlavní referenční částku ve smyslu bodu 18 interinstitucionální dohody ze dne 16. prosince 2020.
- (25) V souladu s čl. 193 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁵⁾ (dále jen „finanční nařízení“) lze grant udělit na již zahájenou akci v případě, že žadatel může prokázat, že akce musela být zahájena ještě před podpisem grantové dohody. Náklady vzniklé před podáním žádosti o grant jsou však způsobilé pouze v řádně odůvodněných mimořádných případech. S cílem zabránit jakémukoli přerušení poskytování podpory Unie, které by mohlo poškodit zájmy Unie, by mělo být možné stanovit, po omezenou dobu na začátku víceletého finančního rámce na období 2021–2027, že od 1. ledna 2021 jsou za způsobilé považovány i náklady vzniklé v souvislosti s již zahájenými akcemi podporovanými podle tohoto nařízení, avšak před podáním žádosti o grant.
- (26) Na tento program se použije finanční nařízení. Finanční nařízení stanoví pravidla pro plnění rozpočtu Unie, včetně pravidel týkajících se grantů, cen, zadávání veřejných zakázek, nepřímého řízení, finančních nástrojů, rozpočtových záruk, finanční pomoci a náhrad vyplácených externím odborníkům.

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/690 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program pro vnitřní trh, pro konkurenceschopnost podniků včetně malých a středních podniků, pro oblast rostlin, zvířat, potravin a krmiv a pro evropskou statistiku (Program pro jednotný trh) a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 99/2013, (EU) č. 1287/2013, (EU) č. 254/2014 a (EU) č. 652/2014 (Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 1).

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje nařízení (EU) 2015/2240 (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).

⁽¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) XXXX/XXXX ze dne XXX, kterým se zavádí program „Erasmus+: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport a zrušuje nařízení (EU) č. 1288/2013 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽¹³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušuje nařízení (EU) č. 1290/2013 a (EU) č. 1291/2013 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) XXXX/XXXX ze dne XXX o zavedení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (EU) č. 1293/2013 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽¹⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (27) Druhy financování a metody provádění podle tohoto nařízení by měly být voleny na základě jejich schopnosti dosáhnout specifických cílů akcí a přinést výsledky, přičemž se přihlíží zejména k nákladům na kontroly, administrativní zátěži, kapacitě příslušných zúčastněných stran a cílových příjemců a očekávanému riziku nesouladu. Mělo by to zahrnovat zvážení použití jednorázových částek, paušálního financování a jednotkových nákladů, jakož i financování, které není spojeno s náklady podle čl. 125 odst. 1 finančního nařízení.
- (28) V souladu s finančním nařízením, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013⁽¹⁶⁾ a nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95⁽¹⁷⁾, (Euratom, ES) č. 2185/96⁽¹⁸⁾ a (EU) 2017/1939⁽¹⁹⁾ mají být finanční zájmy Unie chráněny prostřednictvím přiměřených opatření, včetně opatření týkajících se prevence, odhalování, nápravy a vyšetřování nesrovnalostí včetně podvodů, zpětného získávání ztracených, neoprávněně vyplacených či nesprávně použitých finančních prostředků a případného ukládání správních sankcí. Zejména má Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) v souladu s nařízením (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EU, Euratom) č. 883/2013 pravomoc provádět správní vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě s cílem zjistit, zda nedošlo k podvodu, korupci nebo jinému protiprávnímu jednání poškozujícímu nebo ohrožujícímu finanční zájmy Unie. V souladu s nařízením (EU) 2017/1939 má Úřad evropského veřejného žalobce pravomoc vyšetřovat a stíhat trestné činy poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie, jak je stanoveno ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371⁽²⁰⁾. V souladu s finančním nařízením mají všechny osoby nebo subjekty, kterým jsou poskytovány finanční prostředky Unie, plně spolupracovat na ochraně finančních zájmů Unie, udělit Komisi, OLAFu, Účetnímu dvoru a v případě členských států účastnících se posílené spolupráce podle nařízení (EU) 2017/1939 Úřadu evropského veřejného žalobce nezbytná práva a potřebný přístup a zajistit, aby rovnocenná práva udělily i třetí osoby podílející se na vynakládání finančních prostředků Unie.
- (29) Třetí země, které jsou členy Evropského hospodářského prostoru (EHP), se mohou účastnit programů Unie v rámci spolupráce zavedené podle Dohody o Evropském hospodářském prostoru⁽²¹⁾, která stanoví provádění programů na základě rozhodnutí přijatého podle uvedené dohody. Třetí země se mohou rovněž účastnit na základě jiných právních nástrojů. Toto nařízení by mělo obsahovat zvláštní ustanovení požadující po třetích zemích, aby udělily nezbytná práva a potřebný přístup příslušné schvalující osobě, OLAFu a Účetnímu dvoru, aby mohly komplexně vykonávat své pravomoci
- (30) Na toto nařízení se použijí horizontální finanční pravidla přijatá Evropským parlamentem a Radou na základě článku 322 Smlouvy o fungování EU. Uvedená pravidla jsou stanovena ve finančním nařízení a upravují zejména postupy týkající se sestavování a plnění rozpočtu prostřednictvím grantů, zadávání veřejných zakázek, cen a nepřímého plnění, a stanoví kontroly odpovědnosti účastníků finančních operací. Pravidla přijatá na základě článku 322 Smlouvy o fungování EU rovněž zahrnují obecný režim podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie.
- (31) Podle rozhodnutí Rady 2013/755/EU⁽²²⁾ jsou osoby a příslušné veřejné nebo soukromé subjekty a instituce usazené v zámořských zemích a územích způsobilé k získání finančních prostředků s výhradou pravidel a cílů tohoto programu a případných režimů použitelných na členský stát, s nímž jsou příslušná zámořská země nebo území spojena.

⁽¹⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁹⁾ Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²¹⁾ Úř. věst. L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²²⁾ Rozhodnutí Rady 2013/755/EU ze dne 25. listopadu 2013 o přidružení zámořských zemí a území k Evropské unii („rozhodnutí o přidružení zámoří“) (Úř. věst. L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (32) S ohledem na význam boje proti změně klimatu v souladu se závazky Unie provádět Pařížskou dohodu přijatou podle Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu a plnit cíle Organizace spojených národů pro udržitelný rozvoj má tento program přispívat k začleňování opatření oblasti klimatu a k dosahování obecného cíle, kterým je vynakládat 30 % výdajů z rozpočtu Unie na podporu cílů v oblasti klimatu, a k naplnění ambice, aby se na výdaje v oblasti biologické rozmanitosti věnovalo 7,5 % rozpočtu v roce 2024 a 10 % rozpočtu v letech 2026 a 2027, přičemž je třeba zohledňovat, v jakých aspektech se klimatické cíle a cíle v oblasti biologické rozmanitosti překrývají. Program by měl podporovat činnosti, které respektují klimatické a environmentální normy a priority Unie i zásadu „nepůsobit škodu“ vyjádřenou v Zelené dohodě pro Evropu. Příslušná opatření by měla být určena během přípravy a provádění programu a opětovně posouzena v rámci příslušných postupů hodnocení a přezkumu.
- (33) Podle bodů 22 a 23 interinstitucionální dohody ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽²³⁾ by měl být tento program hodnocen na základě informací shromážděných v souladu se zvláštními požadavky na monitorování a zároveň zamezit administrativní zátěži, zejména pro členské státy, a nadměrné regulaci. Tyto požadavky by měly v příslušných případech zahrnovat měřitelné ukazatele jakožto základ pro hodnocení toho, jaké má tento program účinky v praxi. Komise by každoročně měla Evropskému parlamentu a Radě podávat zprávu o výkonnosti programu v rámci stávajících mechanismů podávání zpráv, zejména srovnávacího přehledu EU o soudnictví.
- (34) Za účelem zajištění účinného posouzení pokroku programu dosaženého při plnění jeho cílů by měla být Komise v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU svěřena pravomoc přijímat akty, pokud jde o ukazatele uvedené v článcích 13 a 15 a v příloze II. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.
- (35) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by Komisi měly být svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽²⁴⁾
- (36) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž přispět k dalšímu rozvoji evropského prostoru práva založeného na právním státu, vzájemném uznávání a vzájemné důvěře, zejména podporou justiční spolupráce v občanských a trestních věcech, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich z důvodu rozsahu a účinků akce, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné k dosažení uvedených cílů.
- (37) Nařízení (EU) č. 1382/2013 by proto mělo být zrušeno.
- (38) Za účelem zajištění nepřetržitého poskytování podpory v relevantní oblasti politiky a umožnění provádění od začátku víceletého finančního rámce na období 2021–2027 by toto nařízení mělo vstoupit v platnost co nejdříve a mělo by se použít se zpětnou působností od 1. ledna 2021.
- (39) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.

⁽²³⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (40) V souladu s články 1 a 2 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

Toto nařízení zavádí program Spravedlnost (dále jen „program“) na dobu trvání víceletého finančního rámce 2021–2027, jak stanoví nařízení (EU, Euratom) 2020/2093.

Stanoví cíle programu, rozpočet na období 2021–2027, formy financování z prostředků Unie a pravidla pro poskytování tohoto financování.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se „soudci a soudními zaměstnanci“ rozumí soudci, státní zástupci a soudní úředníci a úředníci státních zastupitelství, jakož i všichni jiní justiční odborníci spojení se soudnictvím.

Článek 3

Cíle programu

1. Obecným cílem programu je přispět k dalšímu rozvoji evropského prostoru práva založeného na právním státu, včetně nezávislosti a nestrannosti soudnictví, na vzájemném uznávání a vzájemné důvěře a na soudní spolupráci, a tím rovněž přispět k posílení demokracie, právního státu a ochrany základních práv.
2. V rámci obecného cíle stanoveného v odstavci 1 má program tyto specifické cíle:
 - a) usnadňovat a podporovat justiční spolupráci v občanských a trestních věcech a prosazovat právní stát a nezávislost a nestrannost soudnictví, mimo jiné podporou úsilí o zlepšení účinnosti vnitrostátních systémů soudnictví a účinného výkonu rozhodnutí;
 - b) podporovat a prosazovat justiční vzdělávání s cílem podpořit společnou kulturu práva a justice, jakož i kulturu vycházející z právního státu, a podporovat a prosazovat důsledné a účinné uplatňování právních nástrojů Unie, které jsou významné v souvislosti s tímto programem;
 - c) usnadňovat účinný a nediskriminační přístup ke spravedlnosti pro všechny a účinnou právní ochranu, mimo jiné elektronickými prostředky (e-justice), podporováním účinných občanských a trestních řízení a prosazováním a podporou práv všech obětí trestných činů, jakož i procesních práv podezřelých a obviněných osob v trestním řízení.

Článek 4

Začleňování

Program při provádění všech svých akcí usiluje o podporu genderové rovnosti, práv dítěte, a to i prostřednictvím justice vstřícné k dětem, o ochranu obětí a účinné uplatňování zásady rovných práv a zákazu diskriminace z kteréhokoli z důvodů uvedených v článku 21 Listiny, v souladu s článkem 51 Listiny a v mezích v něm stanovených.

Článek 5

Rozpočet

1. Finanční krytí pro provádění programu na období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2027 činí 305 000 000 EUR v běžných cenách.
2. Částku stanovenou v odstavci 1 lze přidělit na technickou a administrativní pomoc určenou pro provádění programu, jako jsou přípravné, monitorovací, kontrolní, auditní a hodnotící činnosti, včetně systémů informačních technologií na úrovni organizace.
3. V souladu s čl. 193 odst. 2 druhým pododstavcem písm. a) finančního nařízení, se zohledněním opožděného vstupu tohoto nařízení v platnost a za účelem zajištění kontinuity lze po omezenou dobu považovat náklady vzniklé v souvislosti s akcemi podporovanými podle tohoto nařízení za způsobilé od 1. ledna 2021 i tehdy, pokud vznikly před podáním žádosti o grant.
4. V rámci finančního krytí programu se na jednotlivé specifické cíle přidělují částky v souladu s procenty stanovenými v příloze I.
5. Do programu mohou být za podmínek stanovených v článku 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci a Evropském námořním, rybářském a akvakulturním fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (dále jen „nařízení o společných ustanoveních na období 2021–2027“) převedeny na žádost dotčeného členského státu zdroje přidělené členským státům ve sdíleném řízení. Komise tyto zdroje vynakládá přímo v souladu s čl. 62 odst. 1 prvním pododstavcem písm. a) finančního nařízení, nebo nepřímo v souladu s písmenem c) uvedeného pododstavce. Tyto zdroje se použijí ve prospěch dotčeného členského státu.

Článek 6

Třetí země přidružené k programu

Program je otevřen účasti těchto třetích zemí:

- a) členů Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), kteří jsou členy Evropského hospodářského prostoru (EHP), v souladu s podmínkami stanovenými v Dohodě o Evropském hospodářském prostoru;
- b) přístupujících zemí, kandidátských zemí a potenciálních kandidátů v souladu s obecnými zásadami a obecnými podmínkami pro účast těchto zemí v programech Unie stanovenými v příslušných rámcových dohodách a rozhodnutích Rady přidružení nebo obdobných dohodách a v souladu se zvláštními podmínkami stanovenými v dohodách mezi Uníí a těmito zeměmi;
- c) zemí evropské politiky sousedství v souladu s obecnými zásadami a obecnými podmínkami pro účast těchto zemí v programech Unie stanovenými v příslušných rámcových dohodách a rozhodnutích Rady přidružení nebo obdobných dohodách a v souladu se zvláštními podmínkami stanovenými v dohodách mezi Uníí a těmito zeměmi;

- d) dalších třetích zemí v souladu s podmínkami stanovenými ve zvláštní dohodě upravující účast dané třetí země v některém programu Unie, pokud tato dohoda:
- i) zajišťuje spravedlivou rovnováhu mezi příspěvků třetí země, která se účastní programů Unie, a přínosy pro ni,
 - ii) stanoví podmínky účasti v programech, včetně výpočtu finančních příspěvků na jednotlivé programy a jejich správních nákladů,
 - iii) nesvěřuje dané třetí zemi rozhodovací pravomoc ohledně daného programu Unie,
 - iv) zaručuje práva Unie zajistit řádné finanční řízení a chránit své finanční zájmy.

Příspěvky uvedené v prvním pododstavci písm. d) bodě ii) představují účelově vázané příjmy v souladu s čl. 21 odst. 5 finančního nařízení

Článek 7

Provádění a formy financování z prostředků Unie

1. Program se provádí v rámci přímého řízení v souladu s finančním nařízením nebo v rámci nepřímého řízení subjekty uvedenými v čl. 62 odst. 1 prvním pododstavci písm. c) finančního nařízení.
2. Program může poskytovat financování jednou z forem stanovených ve finančním nařízení.
3. Příspěvky do vzájemného pojišťovacího mechanismu mohou pokrývat rizika spojená se zpětným získáváním dlužných prostředků od příjemců a lze je považovat za dostatečnou záruku podle finančního nařízení. Použijí se ustanovení stanovená v čl. 37 odst. 7 nařízení (EU) 2021/695.

Článek 8

Druhy akcí

Akce přispívající k dosažení specifického cíle stanoveného v článku 3 mohou být financovány podle tohoto nařízení. Pro financování jsou způsobilé zejména tyto činnosti:

- a) zvyšování povědomí a šíření informací s cílem zlepšit znalost politik a práva Unie, mimo jiné hmotného a procesního práva, nástrojů justiční spolupráce, příslušné judikatury Soudního dvora Evropské unie a komparativního práva a evropských a mezinárodních norem, včetně chápání interakce mezi různými oblastmi práva;
- b) vzájemné učení a výměna osvědčených postupů mezi zúčastněnými stranami s cílem zlepšit vzájemnou znalost a chápání občanského a trestního práva a právních a soudních systémů členských států, včetně zásad právního státu a přístupu ke spravedlnosti, a s cílem posilovat vzájemnou důvěru;
- c) analytické a monitorovací činnosti s cílem zlepšit znalosti a pochopení možných překážek bránících hladkému fungování evropského prostoru práva a s cílem zlepšit uplatňování práva a politik Unie v členských státech, mimo jiné sběr údajů a statistika; vypracovávání společných metodik a případně ukazatelů nebo měřítek; studie, výzkum, analýzy a průzkumy; hodnocení; posuzování dopadů; a příprava a publikace pokynů, zpráv a vzdělávacích materiálů;
- d) další vzdělávání relevantních zúčastněných stran s cílem zlepšit znalost práva a politik Unie, mimo jiné hmotného a procesního práva, základních práv, používání unijních nástrojů justiční spolupráce, příslušné judikatury Soudního dvora Evropské unie, právní terminologie a komparativního práva;

- e) vývoj a údržba nástrojů informačních a komunikačních technologií, jakož i nástrojů e-justice s cílem zvýšit, při zohlednění ochrany soukromí a údajů, účinnost systémů soudnictví a zlepšit jejich spolupráci prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, včetně přeshraniční interoperability systémů a aplikací;
- f) rozvíjení kapacit klíčových evropských sítí a evropských justičních sítí, včetně sítí zřízených právem Unie k zajištění účinného uplatňování a vymáhání práva Unie, s cílem podpořit a dále rozvíjet právo, hodnoty, politické cíle a strategie Unie v oblastech zahrnutých do programu;
- g) podpora organizací občanské společnosti a neziskových zúčastněných stran, které působí v oblastech působnosti programu, s cílem zvýšit jejich schopnost reagovat a poskytovat podporu a zajistit všem občanům dostatečný přístup k jejich službám, poradenství a podpůrným činnostem, a tím rovněž přispívat k posílení demokracie, právního státu a dodržování základních práv;
- h) prohlubování znalostí o programu a šíření, přenositelnosti a transparentnosti jeho výsledků a posilování dosahu na občany, mimo jiné pořádáním fór a diskusí pro zúčastněné strany.

KAPITOLA II

GRANTY

Článek 9

Granty

1. Granty v rámci programu se udělují a spravují v souladu s hlavou VIII finančního nařízení.
2. Členy hodnotící komise mohou být externí odborníci.

Článek 10

Kumulativní a alternativní financování

1. Na akci, na niž byl získán příspěvek v rámci programu, lze rovněž získat příspěvek z jiného programu Unie, včetně fondů ve sdíleném řízení, pokud příspěvky nepokrývají tytéž náklady. Na takový další příspěvek na akci se použijí pravidla příslušného programu Unie. Kumulativní financování nesmí překročit celkové způsobilé náklady na akci. Podporu z jednotlivých programů Unie lze vypočítat na poměrném základě v souladu s dokumenty, v nichž jsou stanoveny podmínky podpory.
2. Akce oceněné v rámci programu značkou „pečeť excelence“ mohou obdržet podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj nebo Evropského sociálního fondu plus v souladu s čl. 73 odst. 4 nařízení o společných ustanoveních na období 2021-2027, pokud splňují tyto podmínky:
 - a) byly posouzeny v rámci výzvy k podávání návrhů podle programu;
 - b) splňují minimální požadavky na kvalitu uvedené v této výzvě k podávání návrhů;
 - c) nemohou být financována v rámci této výzvy k podávání návrhů z důvodu rozpočtových omezení.

Článek 11

Způsobilé subjekty

1. Kromě kritérií stanovených v článku 197 finančního nařízení se použijí kritéria způsobilosti stanovená v odstavcích 2 a 3 tohoto článku.

2. Způsobilé jsou tyto subjekty:
 - a) jakýkoli právní subjekt usazený ve:
 - i) členském státě nebo zámořské zemi či území s ním spojeném;
 - ii) třetí zemi přidružené k programu;
 - b) jakýkoli právní subjekt založený podle práva Unie nebo jakákoli mezinárodní organizace.
3. Program podporuje výdaje sítě EJTN související s jejím stálým pracovním programem a jakýkoli provozní grant za tímto účelem se uděluje bez výzvy k podávání návrhů v souladu s finančním nařízením.

KAPITOLA III

PROGRAMOVÁNÍ, MONITOROVÁNÍ, HODNOCENÍ A KONTROLA

Článek 12

Pracovní program

1. Program se provádí prostřednictvím pracovních programů uvedených v článku 110 finančního nařízení.
2. Pracovní program přijme Komise prostřednictvím prováděcího aktu. Tento prováděcí akt se přijímá přezkumným postupem podle článku 18.

Článek 13

Monitorování a podávání zpráv

Ukazatele pro podávání zpráv o pokroku při plnění obecných a specifických cílů stanovených v článku 3 jsou uvedeny v příloze II.

Pro zajištění účinného posouzení pokroku tohoto programu dosaženého při plnění jeho cílů je Komisi svěřena pravomoc přijímat v souladu s článkem 15 akty v přenesené pravomoci, jimiž se mění příloha II co do ukazatelů, je-li to považováno za nezbytné, a jimiž se toto nařízení doplňuje o ustanovení o zavedení rámce pro monitorování a hodnocení.

System vykazování výkonnosti zajistí, aby údaje pro monitorování provádění programu a jeho výsledků byly shromažďovány účinně, efektivně a včas. Za tímto účelem se pro příjemce finančních prostředků Unie a, je-li to vhodné, i pro členské státy, stanoví přiměřené požadavky na podávání zpráv.

Komise každoročně podává Evropskému parlamentu a Radě zprávu o výkonnosti programu v rámci stávajících mechanismů podávání zpráv, zejména srovnávacího přehledu EU o soudnictví. Komise zejména podává zprávu o využití finančních prostředků přidělených na každý specifický cíl. Ve své zprávě uvede druhy opatření, na něž byly přiděleny finanční prostředky, včetně opatření spojených s prosazováním genderové rovnosti. Na základě této zprávy může Evropský parlament vydávat doporučení. Komise tato doporučení náležitě zohlední.

Článek 14

Hodnocení

1. Hodnocení programu se provádějí včas, aby je bylo možné promítnout do rozhodovacího procesu.

2. Komise provede průběžné hodnocení programu, jakmile je k dispozici dostatek informací o jeho provádění, avšak nejpozději do čtyř let od začátku provádění programu.
3. Komise provede závěrečné hodnocení programu na konci provádění programu, avšak nejpozději do čtyř let od konce období uvedeného v článku 1.
4. Komise sdělí závěry hodnocení spolu se svými připomínkami Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.

Článek 15

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v článku 13 je svěřena Komisi do 31. prosince 2027.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 13 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 13 vstoupí v platnost, pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 16

Ochrana finančních zájmů Unie

Účastní-li se programu na základě rozhodnutí přijatého podle mezinárodní dohody nebo na základě jakéhokoli jiného právního nástroje třetí země, udělí nezbytná práva a potřebný přístup příslušné schvalující osobě, OLAFu a Účetnímu dvoru, aby mohly komplexně vykonávat své pravomoci. V případě OLAFu tato práva zahrnují právo provádět vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě, jak je stanoveno v nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013.

KAPITOLA IV

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 17

Informace, komunikace a publicita

Příjemci finančních prostředků Unie uvádějí původ těchto prostředků a zajišťují jejich viditelnost, zejména při propagaci akcí a jejich výsledků, tím, že poskytují ucelené, účinné a přiměřené informace různým cílovým skupinám včetně sdělovacích prostředků a veřejnosti.

Komise provádí informační a komunikační činnosti týkající se programu, akcí uskutečněných v rámci tohoto programu a dosažených výsledků.

Finanční zdroje přidělené na program rovněž přispívají k institucionální komunikaci politických priorit Unie, pokud tyto priority souvisejí s cíli uvedenými v článku 3.

Článek 18

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 19

Zrušení

Nařízení (EU) č. 1382/2013 se zrušuje s účinkem ode dne 1. ledna 2021.

Článek 20

Přechodná ustanovení

1. Tímto nařízením není dotčeno pokračování ani změna akcí zahájených podle nařízení (EU) č. 1382/2013, které se použije na tyto akce až do jejich ukončení.
2. Finanční krytí programu může rovněž zahrnovat výdaje na technickou a administrativní pomoc nezbytné pro zajištění přechodu mezi programem a opatřeními přijatými podle nařízení (EU) č. 1382/2013.
3. V případě potřeby lze do rozpočtu Unie na období po roce 2027 zapsat prostředky na krytí výdajů stanovených v čl. 5 odst. 2 s cílem řídit akce, jež nebudou dokončeny do 31. prosince 2027.

Článek 21

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2021.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne 28. dubna 2021.

Za Evropský parlament
předseda
D. M. SASSOLI

Za Radu
předsedkyně
A. P. ZACARIAS

PŘÍLOHA I

V rámci finančního krytí programu se na jednotlivé specifické cíle přidělují tyto částky:

- a) 27 % na specifický cíl uvedený v čl. 3 odst. 2 písm. a);
 - b) 36 % na specifický cíl uvedený v čl. 3 odst. 2 písm. b);
 - c) 27 % na specifický cíl uvedený v čl. 3 odst. 2 písm. c);
 - d) 10 % na kterýkoli z cílů uvedených v čl. 3 odst. 2.
-

PŘÍLOHA II

UKAZATELE

Program je monitorován na základě souboru ukazatelů určených k měření rozsahu, v jakém bylo dosaženo jeho obecných a specifických cílů, a s cílem minimalizovat administrativní zátěž a náklady. Za tímto účelem a při dodržování práva na soukromí a ochranu údajů se shromažďují údaje podle následujícího souboru ukazatelů:

- 1) počet soudců a soudních zaměstnanců, kteří se zúčastnili vzdělávacích činností (včetně výměn zaměstnanců, studijních pobytů, workshopů a seminářů) financovaných programem, včetně grantu na provozní náklady sítě EJTN;
- 2) počet organizací občanské společnosti podporovaných programem;
- 3) počet výměn informací v rámci Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS);
- 4) počet přístupů na portál e-justice / stránky zřízené za účelem poskytování informací o přeshraničních občanskoprávních a trestních věcech;
- 5) počet osob podle specifického cíle, které byly osloveny:
 - a) činností v oblasti vzájemného učení a výměnou osvědčených postupů;
 - b) činnostmi v oblasti zvyšování povědomí a informovanosti a v oblasti šíření osvěty.

Veškeré jednotlivé údaje se rozčlení pokud možno podle pohlaví. Průběžné a konečné hodnocení programu se zaměří na každý specifický cíl a bude zahrnovat hledisko genderové rovnosti a hodnotit dopady na genderovou rovnost.
